

Nr 149.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensioner åt vissa personer; given Stockholms slott den 19 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o—5:o.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Linders anför:

1:o.

I en till chefen för jordbruksdepartementet ställd ansökan har kansli-skrivaren i departementet Kristina Maria Bengtson, jämte det hon anhållit om avsked från nämnda sin befattning från och med den 1 juli 1926, tillika gjort framställning om rätt att vid avgång ur tjänsten komma i åtnjutande av full pension.

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 1 saml. 124 häft. (Nr 149.)

1

[1.]
Fyllnadspension åt kansli-skrivaren i jordbruksdepartementet Kristina Maria Bengtson.

Ifrågavarande befattningshavare, som enligt företett åldersbetyg är född den 22 augusti 1861, antogs den 1 april 1900 till skrivbiträde i jordbruksdepartementet, varest hon därefter utan avbrott tjänstgjort. Hon har inom departementet utnämnts att från och med den 1 januari 1918 vara kvinnligt skrivbiträde av andra graden och från och med den 1 januari 1920 kvinnligt skrivbiträde av tredje graden, vilken senare befattning från och med 1922 i samband med lönereglering för statsdepartementen förändrats till kansliskrivartjänst. Efter vederbörligt förordnande har hon vid skilda tider under tillhoppa 7 månader 29 dagar uppehållit registrators-tjänsten i departementet.

Före sin anställning i departementet tjänstgjorde Bengtson under något mer än 13 år såsom skrivbiträde å Nordmarks domsagas kansli. Beträffande denna tjänstgöring har vederbörande domhavande, häradshövdningen P. Sundblad, i utfärdat tjänstgöringsbetyg upplyst, att hennes arbete i huvudsak bestått i uppsättning av småprotokollen, vari hon förvärvat sådan säkerhet, att hon, ehuru särdeles lagfartsprotokollen varit av en ganska invecklad beskaffenhet, kunnat felfritt uppsätta dem, varjämte han vitsordat, att Bengtson ådagalagt en ovanlig arbetsförmåga.

Statskontoret har i utlåtande i ärendet den 29 januari 1926 anfört följande.

Statskontoret finge erinra om att 1921 års pensionskommitté föreslagit införande i civila tjänstepensionslagen av en bestämmelse, att tjänsteman finge efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall tillgodoräkna sig såsom tjänstår för pension $\frac{2}{3}$ av den tid, han utom statens tjänst utfört sådant arbete av direkt allmännyttig beskaffenhet, som kunde anses hava varit till särskilt gagn för hans arbete i statens tjänst. Med stöd av en dylik bestämmelse syntes sökanden hava, med hänsyn till de upplysningar, som lämnats rörande arten av det arbete, hon utfört å Nordmarks domsagas kansli, kunnat tillgodoräknas såsom tjänstår för pension $\frac{2}{3} \times 13$ år = 8 år 8 månader. I detta sammanhang syntes jämväl böra uppmärksammas, att tjänstgöring av berörd art med stöd av motsvarande föreskrifter i gällande avlöningsförfattningar redan nu kunde tillgodoräknas för uppflyttning i löneklass.

Ehuru ett bifall till sökandens framställning torde kunna förväntas medföra konsekvenser ifråga om tjänstårsberäkningen för andra befattningshavare, ansåge sig dock statskontoret med hänsyn till de starka billighetsskäl, som otvivelaktigt kunde anföras till stöd för framställningen, icke böra motsätta sig densamma.

Sökanden, som såvitt av handlingarna framginge, den 30 juni 1926 borde kunna räkna sig tillgodo 26 tjänstår och följaktligen då kunde bli berättigad till avkortad pension med $(\frac{26}{30} \times 2,160 \text{ kronor} =) 1,872 \text{ kronor}$, skulle, därest hennes framställning vunne Kungl. Maj:ts bifall, endast behöva tillgodoräknas ytterligare 4 år av den tid, hon tjänstgjort å domarkansli, för att komma i åtnjutande av full pension, 2,160 kronor, å sin befattning såsom kansliskrivare i jordbruksdepartementet.

Riksdagens medgivande syntes emellertid förutsättas för ett dylikt tillgodoräknande.

Kristina Maria Bengtson har tjänstgjort i jordbruksdepartementet alltifrån dess tillkomst den 1 april 1900 och kan alltså vid sin inträffande avgång den 1 juli 1926 räkna något över 26 tjänstår inom departementet. Tidigare har hon, på sätt av den lämnade redogörelsen närmare framgår, i över 13 års tid varit anställd som biträde på domarkansli, därvid hon utfört ett kvalificerat samt mycket väl vitsordat arbete. På grund av den utbildning och rutin, hon därunder förskaffat sig, torde ock anställningen i fråga hava varit av direkt nytta för hennes efterföljande tjänstgöring i jordbruksdepartementet. Den del av sin domsagotjänstgöring, hon nu skulle behöva tillgodoräkna sig, uppgår till icke fullt 4 år.

*Departements-
chefen.*

I likhet med statskontoret måste jag finna starka billighetsskäl tala för ett bifall till förevarande framställning. För egen del kan jag vitsorda, att ifrågavarande befattningshavares arbete inom departementet varit av kvalificerad beskaffenhet. Sålunda har hon vid tid efter annan inträffande ledighet å registratorstjänsten inom departementet, anförtrots uppehålla nämnda tjänst.

Med hänsyn alltså till Kristina Maria Bengtsons långa, alltigenom synnerligen väl vitsordade tjänstgöring först å domarkansli och därefter inom jordbruksdepartementet får jag tillstyrka, att hon vid sitt stundande avsked må berättigas komma i åtnjutande av full pension och att erforderligt medgivande av riksdagen i detta avseende utverkas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kansliskrivaren i jordbruksdepartementet Kristina Maria Bengtson må från och med den 1 juli 1926 under sin återstående livstid, utöver henne författningsenligt tillkommande pension, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig fyllnadspension till sådant belopp, att båda pensionsbeloppen tillsammans uppgå till, för år räknat, 2,160 kronor.

2:o.

Hos Kungl. Maj:t har änkan efter framlidne lantbruksingenjören Johan Fredrik Nernst, Anna Charlotta Nernst, född Dalén, gjort framställning om erhållande av pension, att för tiden från mannens död under hennes återstående livstid utgå med 1,000 kronor årligen jämte dyrtidstillägg.

[2.]
*Pension åt
lantbruks-
ingenjören
J. F. Nernsts
änka.*

Till följd av remiss hava utlåtanden i ärendet avgivits den 22 januari 1926 av lantbruksstyrelsen och den 16 februari 1926 av statskontoret.

Av handlingarna i ärendet framgår, bland annat, att Johan Fredrik Nernst, född den 2 januari 1854, inträdde i lantbruksakademiens tjänst år 1881, att han efter tjänstgöring såsom lantbruksstipendiat och extra lantbruksingenjör utnämndes att från och med den 1 januari 1885 vara ordinarie lantbruksingenjör i Gävleborgs län, att han år 1900 kommit i åtnjutande av tredje

ålderstillägget till sin lön, och att han på grund av sjukdom varit tjänstledig under tiden 1 december 1917—2 januari 1919, vilken sistnämnda dag han avgick från tjänsten med pension. Vidare inhämtas, att han såsom stärbhusdelägare efterlämnat änkan Anna Nernst samt två till myndig ålder komna barn, ävensom att boet utvisat en behållning av 39,403 kronor 92 öre.

Lantbruksstyrelsen har i ärendet anfört följande.

Ehuru Nernst varit därtill berättigad, hade han icke ingått såsom delägare i civilstatens änke- och pupillkassa. Med avseende härå finge emellertid framhållas, att retroaktivavgifterna vid inträde i civilstatens änke- och pupillkassa skulle hava uppgått till avsevärt belopp för en person i Nernsts ålder, samt att Nernst, som veterligen haft relativt svag ekonomisk ställning, torde hava dragit sig för ifrågasatt utgifter.

Erinras finge, att riksdagen i ett flertal fall beviljat pension åt efterlevande efter statens befattningshavare, oaktat befattningshavaren av en eller annan anledning underlåtit att inträda såsom delägare i omförmälda kassa. Sålunda hade riksdagen enligt skrivelse den 19 juni 1919, nr 10 A punkt 96, medgivit, att lantbruksingenjören John Conrad Wellenius änka Hulda Katarina Wellenius, född Floding, samt bemälda makars dotter Hulda Solfrid Birgitta Klara Katarina Vilhelmina finge från och med februari månad 1918 åtnjuta årliga understöd från allmänna indragningstaten att utgå till änkan Wellenius med 800 kronor, så länge hon förbleve i änkestånd, och till dottern med 300 kronor intill uppnådd ålder av 18 år. Tidigare hade liknande understöd beviljats lantbruksingenjören Berggrens änka och omyndiga barn samt lantbruksingenjören Floréns änka.

I föreliggande fall syntes starka skäl tala för, att staten beviljade sökanden pension. Den del av boets behållning, som kunde tillfalla änkan Nernst, torde givetvis icke kunna anses tillräcklig för hennes uppehälle. Lantbruksingenjören Nernsts visade nit och intresse under hans långa tjänstgöring i statens tjänst torde utgöra ännu en anledning för statsmakterna att lämna änkan understöd.

Därest Nernst varit delägare i civilstatens änke- och pupillkassa skulle pension hava utgått till änkan Nernst med 1,000 kronor för år. Med hänsyn därtill, att Nernst icke inbetalat några avgifter till änke- och pupillkassan, syntes emellertid det nu ifrågasatta understödet icke böra utgå med fullt så stort belopp, som det, vartill änkan skulle varit berättigad, därest mannen varit delägare i omförmälda kassa. Lantbruksstyrelsen ansåge fördenskull, att pensionsbeloppet till änkan Nernst skäligen borde bestämmas till 800 kronor för år, att utgå från och med den 1 oktober 1925.

Statskontoret har i ärendet anfört följande.

Då, såvitt handlingarna utvisade, sökanden syntes komma att i boet efter sin avlidne man erhålla ett kapital, vars avkastning kunde antagas ungefär motsvara den pension å 800 kronor, som av riksdagen beviljats medellös änka efter lantbruksingenjör, vilken icke förvärvat delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa, skulle det visserligen kunna synas i viss mån tveksamt, huruvida i detta fall över huvudtaget någon pensionsförmån av statsmedel borde beredas. Med hänsyn emellertid till mannens långvariga tjänstetid och sökandens uppnådda levnadsålder, som torde utesluta henne från möjligheten att med eget arbete bidra till sin försörjning, ville statskontoret icke motsätta sig, att någon pension av statsmedel beviljades henne; men

omständigheterna syntes böra föranleda till att beloppet i någon mån begränsades; och ville statskontoret för sin del föreslå ett belopp av 696 kronor, vilket vore att med avseende å rätt till dyrtidstillägg anse såsom reglerat i överensstämmelse med det förslag, som för 1926 års riksdag framlagts i propositionen nr 63.

På av myndigheterna angivna skäl vill jag förorda, att änkan Nernst beviljas pension från indragningsstaten till årsbelopp av 696 kronor, och hemställer jag fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att avlidne lantbruksingenjören Johan Fredrik Nernsts änka Anna Charlotta Nernst, född Dalén, må från och med 1 oktober 1925, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 696 kronor årligen.

3:o.

Hos Kungl. Maj:t har avlidne stallbetjänten vid Strömsholms hingstdepå Erik Bergs änka, Anna Berg, född Andersson, gjort framställning om erhållande av pension.

[3.]

*Pension åt
stallbetjänten
E. Bergs
änka.*

Av ansökningen bifogade handlingar, däribland ett av ordföranden i vederbörande fattigvårdsstyrelse utfärdat intyg, framgår, att änkan Berg är född den 15 februari 1873 samt att hon på grund av sjukdom (ryggmärgstvinsot) är oförmögen att försörja sig själv och saknar medel till sitt uppehälle.

Stuteriöverstyrelsen har den 4 februari 1926 avgivit infortrat utlåtande i ärendet och därvid överlämnat yttrande från t. f. chefen för Strömsholms hingstdepå. Styrelsen anför, bland annat, följande.

Enligt kungörelsen den 8 april 1925 (nr 87) ägde till stallpersonalen vid Flyinge hingstdepå och stuteri samt vid Strömsholms hingstdepå hörande anställningshavare, däribland stallbetjante, rätt att vid avgång ur tjänst efter vissa levnads- och tjänsteår komma i åtnjutande av pension under sin återstående livstid. Däremot hade dessa anställningshavares efterlämnade änkor och barn icke någon på allmänna författningar grundad rätt till pension. Visserligen föreläge ett av 1921 års pensionskommitté utarbetat och till Kungl. Maj:t överlämnat förslag rörande pensionering av till arbetarpersonal hänförliga anställningshavare vid försvarsväsendet och allmänna civilförvaltningen, enligt vilket förslag pension skulle tillkomma jämväl avliden sådan anställningshavares familj med belopp, som i detta fall skulle hava utgjort 624 kronor om året. Men dels skulle enligt kommittéförslaget denna rätt vara förbunden med skyldighet för anställningshavare att under sin tjänstetid erlagga jämförelsevis dryga pensionsavgifter, dels vore det givetvis tillsvidare ovisst, huruvida detta förslag komme att leda till något positivt beslut.

Pension till efterlämnade änkor och oförsörjda barn efter avlidna stallbetjänter vid statens hingstdepåer torde hittills icke hava beviljats i andra fall än då familjeförsörjaren avlidit till följd av olycksfall i tjänsten. Sålunda hade 1918 års riksdag på Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning beviljat änkan och fem minderåriga barn efter genom olycksfall under

tjänsteutövning avlidne stallbetjanten vid Flyinge hingstdepå E. A:son Henning livräntor, vilkas belopp skulle bestämmas enligt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Vad anginge den nu föreliggande ansökningen funne stuteriöverstyrelsens sammansatta, på grund av de ömmande omständigheter, vari änkan Berg befunne sig, vara behjärtansvärd och hade ur denna synpunkt icke något att erinra mot att hennes framställning bifölles. Styrelsen ansåge sig dock böra framhålla, att ett dylikt bifall torde föranleda såväl att åtskilliga änkor efter förut avlidna stallbetjänter m. fl. vid statens hingstdepåer och stuteri komme att under återopande av detta beslut göra framställning om pension, som ock att hädanefters vid inträffande dödsfall bland stallpersonalen liknande anspråk komme att framställas av de avlidnas änkor och oförsörjda barn.

Enligt vad stuteriöverstyrelsen inhämtat torde från och med innevarande år ett understöd av 72 kronor om året kunna beredas änkan Berg från för Strömsholms hingstdepå tillgängliga medel för understödande av avskedade stallbetjänter m. fl. samt deras änkor och barn. Därest statspension beviljades sökanden, bortföle detta understöd.

Om pension av statsmedel beredd ankan Berg, torde sådan icke böra bestämmas till högre belopp än det, vartill hon skulle varit berättigad, om hennes man avlidit genom olycksfall i tjänsten, eller alltså en fjärdedel av den årsinkomst, som han uppburit från hingstdepån och som — inberäknat värdet av fri bostad och fritt bränsle men ej dyrtidstillägg — utgjort omkring 1,315 kronor. Stuteriöverstyrelsen ansåge för sin del, att ett belopp av 300 kronor borde vara skäligt.

Statskontoret har i utlåtande den 15 februari 1926 anfört följande.

Med hänsyn till de synnerligen ömmande omständigheter, som enligt vad handlingarna utvisade i detta fall föreläge, ansåge sig statskontoret kunna tillstyrka, att någon pension beredd ankan Berg. Då änkepensioner, som av riksdagen hädanefters beviljades, syntes böra, på sätt i propositionen nr 63 till innevarande års riksdag föreslagits, så avpassas, att de i avseende å rätt till dyrtidstillägg kunde behandlas såsom reglerade pensioner, torde beloppet i detta fall böra sättas till 444 kronor, motsvarande en änkepension av äldre typ till belopp av 300 kronor.

Då änkan Bergs man varit anställd vid en institution, där en anseelig fond samlats för bestridande av kostnaden för viss tjänste- och familjepensionering för den ordinarie tjänstepersonalen, såsom närmare framginge av redogörelse i propositionen nr 45 till 1925 års riksdag, samt avkastningen av denna fond torde kunna beräknas lämna tillgång till bestridande av kostnaden jämväl för den nu ifrågasatta pensionen, ville statskontoret för sin del hemställa, att erforderliga medel i första hand utginge från denna fond.

*Departements-
chefen.*

Av skäl, som i ärendet anförts, vill även jag tillstyrka, att änkan Berg beredes pension till av statskontoret föreslaget årligt belopp av 444 kronor. I likhet med statskontoret håller jag före, att för ändamålet erforderliga medel böra i första hand utgå från överskottet å avkastningen av den hos pensionskassan för tjänstemän m. fl. vid Strömsholms hingstdepå samlade pensionsfonden.

Under åberopande härav får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att avlidne stallbetjänten vid Strömsholms hingstdepå Erik Bergs änka Anna Berg, född Andersson, må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, åtnjuta pension till ett belopp av 444 kronor för år räknat,

dels ock att pensionen må utgå i första hand av det årliga överskott, som må uppstå å avkastningen av den hos pensionskassan för tjänstemännen vid Strömsholms hingstdepå samt deras änkor och barn samlade pensionsfond, sedan de årliga pensionsbeloppen till kassans övriga pensionärer guldits, samt, i den mån detta överskott icke förslår för ändamålet, från allmänna indragningsstaten.

4:o.

Hos Kungl. Maj:t har styrelsen för lantbruksinstitutet vid Ultuna i skrivelse den 23 oktober 1925 hemställt, att pension till högsta möjliga belopp måtte beredas arbetaren vid Ultuna egendom Lars Erik Lundberg. Till följd av remiss hava utlåtanden i ärendet avgivits den 2 november 1925 av lantbruksstyrelsen och den 28 i samma månad av statskontoret.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Lundberg är född den 2 april 1860 och således uppnått en ålder av 65 år. Lundberg har under 27 år med gott vitsord varit anställd såsom arbetare vid Ultuna egendom. Enligt företett läkarbetyg är hans arbetsförmåga numera på grund av kronisk muskelreumatism och tarmbräck ävensom hög ålder i mycket hög grad nedsatt. Lundbergs löneförmåner hava för räkenskapsåret 1924—1925 uppgått till, dyrtidstillägg inberäknat, i runt tal 1,100 kronor jämte fri bostad och bränsle.

Lantbruksstyrelsen anser billigt, att pension beredes Lundberg, sedan han efter 27 års tjänstgöring på grund av hög ålder och sjuklighet blivit urståndssatt att försörja sig genom arbete. Med hänsyn till Lundbergs ålder och tjänstår ävensom åtnjutna löneförmåner föreslår lantbruksstyrelsen, att hans pension bestämmes till 400 kronor för år, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning vid Ultuna egendom, dock tidigast den 1 januari 1926.

Statskontoret har — under erinran att 1924 års riksdag (prop. nr 93 p. 4; R. skr. nr 306 p. 19 d) medgivit, att till arbetaren vid Ultuna egendom Lars Jonsson finge utgå årlig pension med 400 kronor — tillstyrkt, att pension måtte utverkas jämväl åt nu ifrågavarande arbetare vid nämnda egendom. I enlighet med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) angivna grunderna för bestämmandet av nyreglerad pension skulle till det

[4.

*Pension åt
arbetaren vid
Ultuna egen-
dom L. E.
Lundberg.*

föreslagna pensionsbeloppet, 400 kronor, komma pensionstillägg och pensionsförhöjning med tillhoppa 392 kronor, och borde sålunda pensionen bestämmas till 792 kronor för år.

Departements- På grund av vad i ärendet anförts anser jag mig böra förorda avlåtande av framställning till riksdagen om beviljande i överensstämmelse med statskontorets förslag av pension åt Lundberg. Då, enligt vad jag inhämtat, Lundberg i avvaktan på pensionsfrågans avgörande fortfarande innehar anställning vid Ultuna egendom, torde pensionen böra utgå från och med månaden näst efter den, varunder anställningen frånträdes.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid Ultuna egendom Lars Erik Lundberg må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning därstädes, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 792 kronor.

5:o.

[5.] Hos Kungl. Maj:t har styrelsen för lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp i skrivelse den 29 juli 1925 gjort framställning om beredande av pension åt framlidne ladufogden vid Alnarps egendom P. J. Dahls änka Emma Dahl, född Andersson, med ett årligt belopp av 700 kronor, att utgå från den 1 augusti 1925. Till följd av remiss hava utlåtanden i ärendet avgivits den 16 september 1925 av lantbruksstyrelsen och den 6 oktober 1925 av statskontoret.

Pension åt
ladufogden vid
Alnarps egen-
dom P. J.
Dahls änka.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Dahl avlidit den 6 juli 1925 och såsom stärbhusdelägare efterlämnat änkan, född den 24 maj 1877, en myndig till lärarinna utbildad dotter och en 19-årig son, som är lantbrukselev, samt att behållningen i boet uppgått till 8,660 kronor 33 öre. Av företett läkarbetyg framgår, att änkan Dahls rörelse- och arbetsförmåga är i väsentlig grad nedsatt, varför hennes möjlighet att försörja sig själv säkerligen torde vara i betydlig grad inskränkt.

Av *institutsstyrelsen* har framhållits, att Dahl innehaft befattningen som ladufogde vid Alnarps egendom i nära 24 år och att han därvid på ett synnerligen förtjänstfullt sätt fullgjort sina åligganden. Styrelsen erinrar dessutom, att Dahl icke kunnat göra några nämnvärda besparingar, då hans årslön utom löneförbättring och dyrtidstillägg under den senaste femårsperioden utgått med i medeltal 3,516 kronor 50 öre, varav 2,000 kronor i penningar.

Lantbruksstyrelsen anser billigt, att pension av allmänna medel beredes änkan Dahl, och erinrar därom, att riksdagen tidigare vid åtskilliga tillfällen under ungefär likartade förhållanden beviljat pension åt behövande änkor. Med hänsyn därtill, att änkan Dahl endast vore 48 år gammal och att hon icke torde vara alldeles oförmögen att genom arbete i någon mån

bidraga till sin försörjning, anser lantbruksstyrelsen det årliga pensionsbeloppet icke böra bestämmas till högre belopp än 300 kronor, att utgå från den 1 augusti 1925.

Statskontoret har i ärendet anfört följande:

»I likhet med lantbruksstyrelsen anser statskontoret goda skäl föreligga för beredande av någon pension av statsmedel åt änkan efter ladufogden vid Alnarps lantbruksinstitut P. J. Dahl, som efter nära 24 års synnerligen väl vitsordad tjänstgöring vid institutet avlidit utan att efterlämna några mera nämnvärda tillgångar. Av handlingarna i ärendet framgår vidare, att änkan Dahls rörelse- och arbetsförmåga på grund av genomgången sjukdom vore för framtiden i väsentlig grad nedsatt och att följaktligen hennes möjlighet att försörja sig i betydlig grad inskränkts.

Vad pensionsbeloppet beträffar torde vissa skäl tala för, att vid framställning till riksdagen om beviljande av änkepensioner numera tillämpa motsvarande grunder, som beträffande pensioner åt f. d. befattningshavare godkänts av 1925 års riksdag samt till efter rättelse meddelats i Kungl. Maj:ts kungörelse den 18 juni 1925 (nr 280). Enligt dessa bestämmelser förutsättes, att pensioner, som av riksdagen komma att beviljas efter år 1925, till beloppet så avpassas, att de kunna betraktas såsom reglerade, och alltså icke berättiga till annan tilläggsförmån än dyrtidstillägg enligt de för sådant tillägg i fråga om reglerade pensioner gällande grunder.

Lantbruksstyrelsen har nu föreslagit, att pensionsbeloppet måtte bestämmas till 300 kronor, mot vilket belopp statskontoret i och för sig icke finner anledning till erinran. Då detta belopp emellertid icke avpassats med hänsyn till ovannämnda av 1925 års riksdag godkända grunder för framtida pensionering, torde härtill böra läggas dels pensionstillägg, 90 kronor, dels ock ett pensionförhöjning I motsvarande belopp, 57 kronor. Med hänsyn tagen jämväl till nämnda belopp skulle pensionen komma att uppgå till 447 kronor, vilken summa emellertid synes böra avrundas till 444 kronor. Någon pensionsförhöjning II motsvarande ökning av pensionen synes däremot åtminstone tillsvidare icke böra utgå i förevarande fall, då grunder för beräkandet av en dylik förhöjning för närvarande saknas.»

I anslutning till vad riksdagen vid olika tillfällen under likartade förhållanden medgivit synes mig pension böra från den 1 augusti 1925 beredas änkan Dahl, och har jag intet att erinra mot, att pensionen bestämmas till det av statskontoret föreslagna reglerade beloppet av 444 kronor årligen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att framlidne ladufogden vid Alnarps egendom P. J. Dahls änka Emma Dahl, född Andersson, må, räknat från den 1 augusti 1925, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Statsrådets övriga ledamöter instämma i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—5:o härövan antecknade ärenden.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 149.

Hans Maj:t Konungen lämnar bifall till vad departementschefen hemställt samt förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Flodman.